

■ **19 Ὀκτωβρίου 1912**

Ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Σαμοθράκης τὸ 1912 καὶ ἡ ἐθνικὴ κυριαρχία σήμερα*

«Ἡ Ἑλλάδα ὀφείλει καὶ πρέπει νὰ προστατεύει τὰ κυριαρχικά της δικαιώματα»

Ἦταν Ὀκτώβριος τοῦ 1912, ὅταν παράλληλα μὲ τὸν ἑλληνικὸ στρατό, ὁ ὁποῖος ἀπελευθέρωνε τὴν μία μετὰ τὴν ἄλλη τὶς πόλεις καθὼς καὶ τὴν πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας, τὸ Πολεμικό μας Ναυτικό, «μεθ' ὁρμῆς ἀκαθέκτου», ὑπὸ τὸν Ναύαρχο Παῦλο Κουντουριώτη, ἀπελευθέρωνε μετὰ ἀπὸ σχεδὸν ἑξακόσια χρόνια τὸ Αἰγαῖο (πλὴν Δωδεκάνησου) καὶ καθιστοῦσε ἀδιαμφισβήτητη τὴν ἑλληνικὴ ἐθνικὴ κυριαρχία.

Μάλιστα μετὰ τὴν 8η Ὀκτωβρίου 1912 καὶ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Λήμνου, τὸ στρατηγικῆς σημασίας λιμάνι τοῦ νησιοῦ στὸ Μοῦδρο ἔγινε τὸ ὁρμητήριο τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ὁ ὁποῖος σὲ σχηματισμὸ τριῶν μοιρῶν, κατευθύνθηκε γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν νησιῶν τοῦ Αἰγαίου:

17/10/1912 Ἴμβρος, Θάσος καὶ Ἅγιος Εὐστράτιος. 19/10/1912 Σαμοθράκη, 21/10/1912: Ψαρά. 24/10/1912: Τένεδος, 2/11/1912: χερσόνησος Ἁγίου Ὄρους, 11/11/1912: Λέσβος, 3/11/1912: Χίος, 14/11/1912: Οἰνοῦσσες, 27/11/1912: Ἰκαρία, 02/3/1913: Σάμος.

Σαμοθράκη: μία ἰδιαίτερη ἀπελευθέρωση

Εἰδικώτερα, στὴν Σαμοθράκη, μὲ τὸ ποὺ ἀντίκρισαν οἱ Ἕλληνες τὸν στόλο, ὁ ἐνθουσιασμὸς ἦταν ἀπερίγραπτος, ἀφοῦ ἡ λευτεριὰ ἐρχόταν μετὰ ἀπὸ 600 χρόνια, ἔχοντας πληρώσει βαρὺ φόρο αἵματος στὴν σφα-

ΕΜΠΡΟΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Δ. ΟΙΚ. ΚΑΛΑΠΟΘΑΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Κ. ΑΥΓΕΡΗΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 5

Η ΑΝΑΤΙΝΑΞΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΘΩΡΗΚΤΟΥ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΚΡΕΜΑΤΑΝ

Η ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΘΑΣΟΥ - ΙΜΒΡΟΥ - ΣΤΡΑΤΗΣ - ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Παρὰ τοῦ ὑποναυάρχου ἀρχηγοῦ ἐλήφθησαν αἱ ἀκόλουθοι λεπτομέρειαι τῆς καταλήψεως τῶν νήσων Θάσου, Στράτη Ἁγίου Εὐστρατίου), Ἴμβρου καὶ Σαμοθράκης:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Ἀθῆναι

«Τὴν ἑσπέραν τῆς 12ης διέταξα τὸν ἀπόπλουν ἐκ Μούδρου δύο θωρηκτῶν «Ἔλλης» καὶ «Ἕρμης» καὶ τῶν ἀντιτορπιλλικῶν «Θυέλλης» καὶ «Λύγκης» ὑπὸ τὸν μοίραρχον πλοίαρχον Η. Γκίνην.

Ἡ μοῖρα συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ ὁπλιταγωγοῦ «Πέλαγος» φθάσασα τὴν 8ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 13ης τὴν νῆσον Θάσον καὶ ἀγκυροβολήσασα τὰς ἀρχὰς. Συγχρόνως τὸ νορκοβόλον «Κανάρης» μετὰ τοῦ τορπιλλοβόλου 14 κυβερνωμένου παρὰ τοῦ ὑποπλοιάρχου Η. Ἀργυροπούλου καὶ ναυτικοῦ ἀγήματος ὑπὸ τὸν ἀνθυποπλοίαρχον Τσατέρην κατέλαβον τὴν νῆσον (Ἅγιον Εὐστράτιον Στράτην.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς 13ης ἡ ναυαρχὶς «Γ. Ἀβέρωφ» συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ θωρηκτοῦ «Ψαρρὰ» καὶ τοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ «Ναυκρατούσης» κατέπλευσαν εἰς Ἴμβρον καὶ κατέλαβον τὴν νῆσον δι' ἀγήματος ὑπὸ τὸν ὑποπλοίαρχον Η. Χάρν.

Σήμαρον τὴν πρωΐαν ἅπας ὁ στόλος κατέπλευσεν εἰς Σαμοθράκην καὶ ἀποβιβάσας ἄγημα ὑπὸ τὸν σημαιοφόρον Παναγιώτου κατέλαβεν ταύτην.

Ὁ στόλος παραπολὺ θαρρεῖ περὶ τὰ Δαρδανέλλια ἀνυμέων ματαίως τὴν ἔξοδον τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στόλου ὑποναύαρχος

Η. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

γὴ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1821, ἐνθουσιασμὸς ποὺ ἔφθασε στὸ ἀποκορύφωμά του, ὅταν μετὰ ἀπὸ λίγο κυμάτιζε στὸ νησὶ ἡ ἑλληνικὴ σημαία.

Πρῶτο μέλημα τῶν ναυτῶν ἦταν ἡ σύλληψη τῶν ὀθωμανικῶν ἀρχῶν, δηλαδὴ τῶν λίγων χωροφυλάκων, οἱ ὁποῖοι πρὶν παραδοθοῦν, παρακάλεσαν τὸν Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο Α. Παπανδρέου νὰ μεσολαβήσει γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῆς ζωῆς τους. **Ὁ** ἱερέας τοὺς ὡδήγησε καὶ τοὺς παρέδωσε στὸν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀγήματος σημαιοφόρο Κωνσταντῖνο Παναγιώτου.

Στὴν σχετικὴ μὲ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Σαμοθράκης ἔκθεσή του, ὁ Κ. Παναγιώτου ἀναφέρει μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς: «**Ε**ἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 34 καὶ ἀπὸ 17 τρέχοντος ἐγγράφου διαταγῆς ὑμῶν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀναφέρω, ὅτι ἅμα τῇ ἀποβιβάσει μου ἐν τῇ Νήσῳ Σαμοθράκῃ προέβην ἀμέσως εἰς τὴν κατάσχεσιν τοῦ ἐν τῇ παραλίᾳ Λιμεναρχείου, ὑψώσας ἐπ' αὐτοῦ μὲ τὰς κεκανονισμένας τιμὰς τὴν ἑλληνικὴν Σημαίαν. Ἀφοῦ δὲ ἐγκατέστησα φρουρὰν ἐξ ἑνὸς διόπου καὶ 8 ναυτῶν, προέβην εἰς τὴν κατάσχεσιν παρακειμένης ἀποθήκης ἐν ᾗ ὑπῆρχε ποσότης κριθῆς, σίτου καὶ ἄλλων καρπῶν… **Ε**ἶτα δὲ παραλαβὼν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἀγήματος, μετέβην καὶ κατέλαβον τὴν κυρίως πόλιν τῆς Σαμοθράκης, κατοικουμένην ἐκ τεσσάρων χιλιάδων περίπου κατοίκων, ἁπάντων Ἑλλήνων, πλὴν δύο οἰκογενειῶν ὀθωμανῶν. … **Μ**ετέβην εἶτα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου ἐτελέσθη Δοξολογία παρὰ τῶν κατοίκων... **Ἐ**ν Σαμοθράκῃ τῇ 19ῃ-10-1912 Κων/νος Παναγιώτου-Σημαιοφόρος».

Τὸ φῦλο τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου τῆς ἐφημερίδος «Ἐμπρός», γράφει μεταξὺ τῶν ἄλλων τὰ ἑξῆς: «**Η** ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΘΑΣΟΥ ΙΜΒΡΟΥ – ΣΤΡΑΤΗΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ. **Π**αρὰ τοῦ ὑποναυάρχου ἀρχηγοῦ ἐλήφθησαν αἱ ἀκόλουθοι λεπτομέρειαι τῆς καταλήψεως τῶν νήσων Θάσου, Στράτη (Ἁγίου

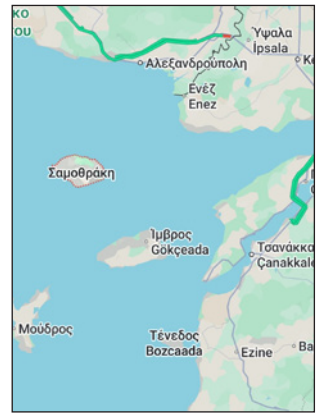
Εὐστρατίου), Ἴμβρου καὶ Σαμοθράκης. ... **Σ**ήμερον τὴν πρωΐαν ἅπας ὁ στόλος κατέπλευσεν εἰς Σαμοθράκην καὶ ἀποβιβάσας ἄγημα ὑπὸ τοῦ σημαιοφόρου Παναγιώτου κατέλαβον ταύτην. **Ὁ** στόλος περιπολεῖ διαρκῶς περὶ τὰ Δαρδανέλλια ἀναμένων ματαίως τὴν ἔξοδον τοῦ ἐχθροῦ. **Ὁ** ἀρχηγὸς τοῦ στόλου ὑποναύαρχος Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ».

Ἐπίσης, τὸ φῦλο τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου τῆς ἐφημερίδος «Σκρὶπ» δημοσιεύει τὴν σχετικὴ εἴδηση: **«Ο** ΣΤΟΛΟΣ ΜΑΣ ΚΑΤΕΛΑΒΕ ΚΑΙ ΑΛΛΑΣ ΝΗΣΟΥΣ. **Τ**Ο ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΤΛ/ΜΑ. **Π**αρὰ τοῦ ὑποναυάρχου ἀρχηγοῦ ἐλήφθησαν αἱ ἀκόλουθοι λεπτομέρειαι τῆς καταλήψεως τῶν νήσων Θάσου, Ἴμβρου, Ἁγίου Εὐστρατίου ἢ Ἁλονήσου, καὶ Σαμοθράκης…».

Τὸ Αἰγαῖο, ἀπὸ τὴν Συνθήκη τῆς Λωζάννης στὸ καθημερινὸ τουρκικὸ bullying

Μὲ τὴν Συνθήκη τῆς Λωζάννης (1923), στὸ ἄρθρο 12, κατοχυρώνεται νέα κατάσταση στὸ βορειοανατολικὸ Αἰγαῖο: **«Ἡ** ληφθεῖσα ἀπόφασις τῇ 13ῃ Φεβρουαρίου 1914 ὑπὸ τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἄρθρων 5 τῆς Συνθήκης τοῦ Λονδίνου τῆς 17/30 Μαΐου 1913, καὶ 15 τῆς Συνθήκης τῶν Ἀθηνῶν τῆς 1/14 Νοεμβρίου 1913, ἡ κοινοποιηθεῖσα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τῇ 13 Φεβρουαρίου 1914 καὶ ἀφορῶσα εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν νήσων τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, ἐκτὸς τῆς Ἴμβρου, Τενέδου καὶ τῶν Λαγουσῶν Νήσων (Μαυρυῶν), ἰδίᾳ τῶν νήσων Λήμνου, Σαμοθράκης, Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου καὶ Ἰκαρίας, ἐπικυροῦται, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξη τῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συνθήκης τῶν συναφῶν πρὸς τὰς ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἰταλίας διατελούσας νήσους, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 15».

Καὶ ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ Αἰγαίου ὁλοκληρώνεται μὲ τὴν ἕνωση τῆς Δωδεκανήσου μὲ τὴν Ἑλλάδα τὸ 1948.

Σήμερα τὸ Αἰγαῖο συνεχίζει νὰ ἀποτελεῖ (μαζὶ μὲ τὴν Θράκη καὶ τὴν Κύπρο) τὸ κέντρο τοῦ Τουρκικοῦ ἐπεκτατικοῦ δόγματος: «Γαλάζια Πατρίδα», «Στρατηγικὸ βάθος», «Σύνορα τῆς καρδιᾶς», ἢ ὅπως ἀλλιῶς ἔχει ὀνομαστεῖ, ἡ μεταφορὰ τῆς Ναζιστικῆς πολιτικῆς τοῦ ζωτικοῦ χώρου στὸν 21ο αἰῶνα.

Ἡ παροῦσα κατάσταση στὸ Αἰγαῖο μὲ προβολὴ τὰ ἐνεργειακά, τὴν Ἀποκλειστικὴ Οἰκονομικὴ Ζώνη, τὸ μεταναστευτικό, τὴν

ὑφαλοκρηπῖδα, τὸν ἐναέριο χῶρο καὶ μία σειρὰ ἀπὸ ἄλλα σχετικὰ ζητήματα ποὺ θέτει ποικιλοτρόπως ἡ Τουρκία, εἶναι ἡ πραγματικότητα.

Ὅλα τὰ παραπάνω ἔχοντας ὑπόψη, τὴν Σύνοδο τῆς Μαδρίτης (Ἰούλιος 1997), ὅπου ἡ Ἑλλάδα ἀναγνώρισε «νόμιμα ζωτικὰ συμφέροντα τῆς Τουρκίας» στὸ Αἰγαῖο καὶ παραιτήθηκε ἀπὸ ἐνέργειες «χωρὶς τὴν συγκατάθεση τῆς Τουρκίας», καὶ τὸ Ἑλσίνκι, (10/12/1999), ὅπου ἡ Ἑλλάδα ὑπέγραψε τὸ κείμενο συμπερασμάτων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου, ὅπου ἡ χώρα μας ἀποδέχτηκε «ὅλες τὶς ἐκκρεμοῦσες συνοριακὲς διαφορὲς καὶ ἄλλα σχετικὰ θέματα» καὶ τὴν ἀποκαλούμενη «Διακήρυξη τῶν Ἀθηνῶν» (2023).

Τὴν ἴδια στιγμή, ἐπειδὴ προετοιμάζεται ὁ Ἑλληνισμὸς γιὰ «διάλογο» καὶ προσφυγὴ στὴν Χάγη, ὡς μοναδικὴ ἐπιλογὴ μετὰ τὸ καθημερινὸ *bullying*, παζαρεύοντας ὅμως τὴν ἐθνικὴ κυριαρχία στὸ Αἰγαῖο, ὀφείλουμε νὰ ἐπισημάνουμε τὰ ἑξῆς:

Τὸ Διεθνὲς Δικαστήριο εἶναι πολιτικὸ ἐξάρτημα καὶ εἰδικώτερα, οἱ δικαστὲς τοῦ ὀργάνου αὐτοῦ διορίζονται «μὲ βάση τὰ προσόντα τους», δηλαδὴ καταλαμβάνουν τὶς θέσεις αὐτὲς ἀνάλογα μὲ τὰ συμφέροντα, ἐνῷ ἡ Γνωμοδότησή του ἀφορᾶ μόνο νομικὰ ζητήματα καὶ ὄχι πολιτικά, ὅπως εἶναι αὐτὰ ποὺ βάζει ἡ Τουρκία.

Ἐὰν ἡ Ἑλλάδα ἐναποθέσει στὰ χέρια τοῦ Δικαστηρίου τὴν ἐθνική της κυριαρχία, κινδυνεύει νὰ χάσει κατὰ ποσοστὸ ἐδάφη-νησιά, αἰγιαλίτιδα ζώνη (χωρικὰ ὕδατα), ἐναέριο χῶρο (FIR), καὶ Ἀποκλειστικὴ Οἰκονομικὴ Ζώνη, ἢ ὅ,τι ἀπαιτήσει ἡ Τουρκία.

Ἐπὶ πλέον, ἡ Ἑλλάδα μὲ δήλωσή της, 1994, ἀναγνώρισε ὡς ὑποχρεωτικὴ τὴν δικαιοδοσία τοῦ Δικαστηρίου, ὑπὸ τὴν αἵρεση τῆς ἀμοιβαιότητας, ἀντίθετα ἡ Τουρκία δὲν ἔχει ἀναγνωρίσει τὴν γενικὴ δικαιοδοσία, ἐνῷ εἶναι γνωστόν, ὅτι δὲν ἔχει ὑπογράψει οὔτε τὴν Σύμβαση περὶ Δικαίου τῆς θάλασσας (1982). **Ὁ**πότε μὲ ποιό δίκαιο θὰ δικάσει ἡ Χάγη τὸν μονομερῆ (!) διαμοιρασμὸ τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς ἑλληνικῆς ΑΟΖ καὶ ὑφαλοκρηπίδας τῶν νησιῶν μας, ἀφοῦ ἡ Ἑλλάδα δὲν διεκδικεῖ κάτι ἀπὸ τὴν Τουρκία;

Ἡ Ἑλλάδα ὀφείλει καὶ πρέπει νὰ προστατεύει τὰ κυριαρχικά της δικαιώματα. **Ἡ** αὐτονόητη πολιτική, διπλωματική, ναυτικὴ πρωτοβουλία τῆς Ἑλλάδας εἶναι ἡ ὁριοθέτηση τῆς ὑφαλοκρηπίδας καὶ τῆς Ἀποκλειστικῆς Οἰκονομικῆς Ζώνης, ἐνῷ εἶναι βέβαιο ὅτι δὲν

βοηθοῦν κινήσεις ὅπως ἡ μερικὴ ἐπέκταση τῶν χωρικῶν ὑδάτων στὸ Ἰόνιο ἢ ἡ μερικὴ ὁριοθέτηση θαλάσσιων ζωνῶν μὲ τὴν Αἴγυπτο ἢ ἡ κατάτμηση τοῦ δικαιώματός μας στὰ δώδεκα μίλια μὲ τὸν θαλάσσιο χωροταξικὸ σχεδιασμὸ καὶ μὲ τὰ θαλάσσια πάρκα καὶ μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς ἐπιχείρημα ἀπὸ τὴν Τουρκία ὑπὲρ τῆς ὕπαρξης «εἰδικῶν περιπτώσεων-περιστάσεων» στὸ Αἰγαῖο ἢ τὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο.

Ἡ ὑπόμνηση τῆς ἀπελευθέρωσης τῶν νησιῶν τοῦ Αἰγαίου, τῆς Σαμοθράκης, πρὶν ἕναν καὶ πλέον αἰῶνα, εἶναι ἡ σημερινὴ πράξη διατήρησης τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας.

«Ἔχουμε γῆ καὶ πατρίδα, ὅταν ἔχουμε πλοῖα καὶ θάλασσα» ἔγραψε ὁ Ἡρόδοτος, ἐνῷ ὁ Θεμιστοκλῆς σὲ λόγο του πρὸς τοὺς Ἀθηναίους εἶναι σαφής, ὅταν ἀναφέρει πὼς ἡ «πατρίδα σας εἶναι αἱ διακόσιαι νῆαι πεπληρωμέναι».

Γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ ἡ ἑλληνικὴ ἐθνικὴ κυριαρχία στὸ Αἰγαῖο, ἀποτελεῖ τὴν ἱκανὴ καὶ ἀναγκαία συνθήκη γιὰ τὴν ἐπιβίωση, μακροημέρευση καὶ πρόοδό του. **Ἐ**κεῖ, στὴν Γῆ καὶ στὸ Ὕδωρ τοῦ Αἰγαίου, στὴν ὑπεράσπισή του, θὰ κριθεῖ τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους μας, ἐκεῖ στὴν ναυτικὴ ἰσχὺ στὰ θαλάσσια σύνορά μας, θὰ κριθεῖ ὁ Ἑλληνισμός. **Κ**αὶ ναί, ἔχει σύνορα ἡ θάλασσα!

❑

(*) Ἐφημερ. «Ἑστία», 21.10.2025, σελ. 5. ● Τοῦ Θεοφάνους Μαλκίδη, Διδάκτορος Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν Παντείου Πανεπιστημίου. ● Ἐπιμέλ. ἡμετ.

